24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 δὶ Page 1

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Μεταμόρφωση
Αριθμός Άδειας 153

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ (Χ+7) ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΕΛΤΑ Hellenic Post

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Αριθμός Φύλλου 24 – Τρίμηνη Έκδοση της Ένωσης Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου
ISSN 1790-9864 Δεκέμβριος – Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2012

Τ.Θ. 52057 – Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Τ. 14401

ΕΝΑΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΑΠΕΙΡΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

του Γιάννη Κουτσούκου

Πνευματική και συμβατική διάσταση του χρόνου.

Με την ευκαιρία της αλλαγής του χρόνου και την έλευση του 2012 μπορούμε να κάνουμε ορισμένες σκέψεις για την κατανόηση τόσο των συμβατικών όσο και των πνευματικών διαστάσεων του χρόνου.

Κάθε νέος χρόνος μέσα στο άπειρο του χρονικού διαστήματος δεν είναι στην ουσία ένας καινούργιος χρόνος, αλλά ένα συμβατικό κομμάτι ενός χρόνου το οποίο εμείς, οι άνθρωποι, το προσδιορίσαμε με ακρίβεια για να μπορούμε να το μετράμε μεταξύ μας. Έτσι, θεωρήσαμε π.χ. τη χρονική διάρκεια της περιστροφής της Γης γύρω από τον Ήλιο ένα δικό μας συμβατικό χρόνο.

Σύμφωνα με τη Θεωρία της Σχετικότητας, η οποία εισάγει την έννοια του χ ω ρ ο χ ρ ό ν ο υ, για ένα άπειρο ον δεν υπάρχει το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον, αλλά όλα είναι παρόν. Με βάση την ίδια θεωρία στην κατάσταση αυτή του απείρου, και μάλιστα ακόμα και σε κάθε ταχύτητα μεγαλύτερη από την ταχύτητα του φωτός, η ύλη γίνεται ενέργεια και παύει να υπάρχει ως ύλη.

Στη σπουδαία αυτή Θεωρία της Σχετικότητας του Αϊνστάιν, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα επιστημονι-

Πολυπρόσωπη τοιχογραφία της Γέννησης του Χριστού από τον Ι. Ν. της Παναγίας της Κεράς (Κοίμηση Θεοτόκου) στην περιοχή Κριτσά Χανίων Κρήτης (ΙΔ΄ αι.)

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 2

κά επιτεύγματα του 20ού αιώνα, η φυσική επιστήμη έρχεται να επιβεβαιώσει τη θεολογική έννοια του απείρου για τον τριαδικό Θεό. Η έννοια αυτή υπήρχε μέχρι την εποχή μας και είχε εκφραστεί μόνο θεολογικά από τους Πατέρες της ορθοδόξου Εκκλησίας μας. Δηλαδή, μία από τις ιδιότητες του Θεού είναι ότι είναι άπειρος στο χρόνο, χωρίς αρχή και τέλος.

Κατά συνέπεια, αν δούμε την έννοια αυτή του απείρου όχι από θεολογική αλλά μόνο από καθαρά επιστημονική σκοπιά, σύμφωνα με τη Θεωρία της Σχετικότητας μπορούμε να πούμε ότι για τον άπειρο Θεό δεν υπάρχει παρελθόν και μέλλον, αλλά όλα είναι παρόν, είναι δηλαδή κυρίαρχος και δημιουργός του χρόνου και πάνω και έξω από το χρόνο. Σύμφωνα πάντα με την έννοια του χωροχρόνου, όπου ο χώρος και ο χρόνος είναι αλληλένδετα, ο Θεός είναι άπειρος και στο χώρο. Ως άπειρος, όμως, στο χώρο είναι και πανταχού παρών. Τέλος, ο Θεός είναι πνεύμα, επειδή κατά τη Θεωρία της Σχετικότητας στην κατάσταση του απείρου δεν μπορεί να υπάρξει ύλη.

Οι Φιλοκαλικοί Πατέρες της ορθοδοξίας λένε ότι ο Θεός αποτελείται από την ουσία, η οποία είναι «άκτιστη και αμέθεκτη», και τις ενέργειες, οι οποίες είναι επίσης «άκτιστες και αμέθεκτες», αλλά μπορούν μόνο «κατά χάριν» να είναι μεθεκτές, δηλαδή να έχει μέθεξη (συμμετοχή) σε αυτές ο άνθρωπος. Στην υπερβατική αυτή έννοια του ακτίστου, φυσικά, εμπεριέχεται και η έννοια του απείρου και του χωροχρόνου, διότι ο χωροχρόνος είναι κτιστός και είναι κτίσμα, δηλαδή δημιούργημα του ακτίστου Θεού.

Έκανα το μικρό αυτόν παραλληλισμό φυσικής επιστήμης και θεολογίας μόνο και μόνο για να τονίσω ότι η σύγχρονη φυσική επιστήμη δεν καταργεί, αλλά επαληθεύει την ορθόδοξη θεολογία. Η επιστήμη ανακαλύπτει και εφαρμόζει τους νόμους της Δημιουργίας.

Αν, τώρα, δούμε το χρόνο από καθαρά πνευματική σκοπιά, μπορούμε να πούμε τα εξής βασιζόμενοι αρχικά στην Καινή Διαθήκη: ο Απόστολος Πέτρος στην επιστολή του κάνει λόγο σαφέστατα για «καινούς ουρανούς και γην καινήν» (Πέτρου κεφ. Β΄ παρ. γ, 13) και η Αποκάλυψη του Ιωάννου μιλάει για «ουρανόν καινόν και γην καινήν» (Αποκάλυψη κα, 1). Η λέξη «καινός» σημαίνει ανακαινισμένος, καινούργιος, δηλαδή «καινή κτίση».

Το πραγματικό ορόσημο του χρόνου είναι όταν λήξει αυτό το χρονικό διάστημα της φθοράς και γίνει η ανακαίνιση του σύμπαντος, δηλαδή η «καινή κτίση». Κάθε χρόνος που περνάει μέχρι τότε είναι χρόνος φθοράς για τον άνθρωπο. Ο μετέπειτα, μετά τη Δευτέρα Παρουσία χρόνος, είναι ο χρόνος της «εν δυνάμει» αφθαρσίας. Στον άνθρωπο μπορεί να του ανήκει μόνο το παρόν από τις έννοιες παρόν, παρελθόν και μέλλον. Το παρελθόν ανήκει στη φθορά και στην Ιστορία και ο άνθρωπος δεν μπορεί να το επηρεάσει ουσιαστικά. Το μέλλον δεν ανήκει στον άνθρωπο, αλλά στον αληθινό Θεό, καθώς ο άνθρωπος δε γνωρίζει καν αν θα ζει τα επόμενα δευτερόλεπτα.

Έτσι, στην αλλαγή ενός συμβατικού χρόνου, οι παραπάνω σκέψεις πρέπει να μας οδηγούν στην αυτογνωσία κάθε στιγμής, η οποία μαζί με την πίστη και την «κατά χάριν θέωση» μπορούν να μας οδηγήσουν «εν δυνάμει» από τη φθορά του χρόνου που διανύουμε τώρα στην αφθαρσία του χρόνου που θα έρθει μελλοντικά, σε αυτό που στην Καινή Διαθήκη λέγεται «καινή κτίση» και στους Φιλοκαλικούς Πατέρες «μέλλοντας αιώνας».

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Τατοΐου 121, Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Κ. 14452
Fax: 210 28 19 550,
e-mail: mkal8645@gmail.com
ΤΑΧ. ΘΥΡ.: 52057, Τ.Κ. 14401

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Ένωση Αποφοίτων Εκκλ. Σχ. Κορίνθου

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Μιχάλης Καλλαράς, τηλ.: 6944 24 30 41

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αριθμός φύλλου 24
Δεκέμβριος – Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2012

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 3

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ

Από το Δ.Σ. αποφασίστηκε η νέα μας συνάντηση να πραγματοποιηθεί στις 21 Ιανουαρίου 2012, ημέρα Σάββατο, στον ιερό ναό του Αγίου Ελευθερίου της οδού Αχαρνών και αυτή τη φορά. Είχαμε προτάσεις και από εφημερίους άλλων ναών και τους ευχαριστούμε πάρα πολύ. Είμαστε βέβαιοι ότι θα τους χρειαστούμε σε άλλες εκδηλώσεις. Προκρίθηκε ο συγκεκριμένος ναός γιατί κατά τη γνώμη όλων των μελών του Δ.Σ. είναι ευκολότερη η πρόσβαση σε αυτόν, κυρίως λόγω της θέσης του. Ελπίζουμε ότι γίνεται κατανοητή απ' όλους η μέριμνά μας για την όσο το δυνατόν πιο άνετη και χωρίς ταλαιπωρίες προσέλευση των μελών.

Την ημέρα αυτή θα προηγηθούν ο εκκλησιασμός και το καθιερωμένο μνημόσυνο των αποβιωσάντων καθηγητών και συμμαθητών μας. Έχουν κληθεί να μετάσχουν και συμμαθητές μας Μητροπολίτες και να ψάλλουν συμμαθητές μας.

Θα ακολουθήσει η δεξίωση των μελών της Ένωσης και η ετήσια **Τακτική Γενική Συνέλευση** για την έγκριση του Απολογισμού του 2011 και την ψήφιση του Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων του οικονομικού έτους 2012.

Στην αρχή της Γ.Σ. θα γίνουν χαιρετισμοί και σύντομες ομιλίες όσων επιθυμούν.

Παρακαλείσθε να συμμετάσχετε όλοι.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΙΩΝΑ ΛΑΠΑΤΑ

Έφυγε από τον κόσμο μας και αναπαύεται τώρα «εις τας αιωνίους μονάς» ο αγαπητός μας καθηγητής Ίων Λαπατάς. Ένας άνθρωπος που μας δίδαξε με απλότητα και περίσσεια χάρη το λόγο του Θεού. Εργατικός, ειλικρινής, αξιοσέβαστος, προσπάθησε να μας ανυψώσει πνευματικά και ηθικά. Εκείνο που τον χαρακτήριζε ιδιαίτερα ήταν η ευχάριστη διάθεση και η αύρα ελευθερίας που ενέπνεε τη διδασκαλία του. Ήταν ο «δάσκαλος» που προσπάθησε και χρησιμοποίησε όλες του τις δυνάμεις *«ίνα πλείονα καρπόν φέρη»* για να ενισχύσει τις ψυχές μας. Το αποτέλεσμα τον δικαίωσε και οι κόποι του ανταμείφθηκαν. Έτσι, θα μπορεί να καυχηθεί εκεί όπου θα βρίσκεται ότι *«ουκ εις κενόν έδραμεν, ουδέ εις κενόν εκοπίασεν»*.

Από το βιβλίο του **Σύντομος αυτοβιογραφία** (Αθήνα 2000-2001) παίρνουμε ορισμένα αυτοβιογραφικά στοιχεία. Γεννήθηκε στον Πειραιά και ήταν «γόνος τιμίας, αυστηράς, αξιοπρεπούς και παραδοσιακής με αρχάς αστικής οικογενείας του Πειραιώς». Οι γονείς του, Άγγελος και Σουζάννα, τον ανέθρεψαν μαζί με τα τέσσερα αδέλφια του με θρησκευτικές, εθνικές και ηθικές αρχές και του έδωσαν ορθή εθνικοθρησκευτική αγωγή. Μετά την αποφοίτησή του από το Δημοτικό Σχολείο, η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στο Αμαρούσιο. Στη συνέχεια, σπούδασε στο Εξατάξιο Γυμνάσιο Αμαρουσίου και κατόπιν επιτυχών εξετάσεων εισήχθη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1946 κλήθηκε να υπηρετήσει την πατρίδα. Κατατάχθηκε στο Β. Ναυτικό. Μετά την απόλυσή του από το Ναυτικό, έπειτα από παρότρυνση και ηθική και υλική ενίσχυση του Μητροπολίτη Κορινθίας και αργότερα Αρχιεπισκόπου Β. και Ν. Αμερικής μακαριστού Μιχαήλ Κωνσταντινίδου, μετενεγράφη στη Θεολογική Σχολή του

Ο καθηγητής Ίων Λαπατάς σε αναμνηστική φωτογραφία με μαθητές του (τάξη 1954).

Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου ύστερα από ανελλιπή φοίτηση πήρε το πτυχίο του το 1953. Συγχρόνως παρακολούθησε παραδόσεις μαθημάτων στη Φιλοσοφική Σχολή από τους διαπρεπέστερους καθηγητές της εποχής.

Συμμετείχε το έτος 1951 στις πανελλήνιες και παγχριστιανικές εορτές «επί τη 1900ή αμφιετηρίδι από της ελεύσεως του Απ. Παύλου στην Ελλάδα» και το 1952 σε 15νθήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη ως φιλοξενούμενος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του Νομάρχη και του Δημάρχου της Κωνσταντινουπόλεως.

Υπηρέτησε το 1953-54 ως βοηθός ιεροκήρυκας και κατηχητής της μητροπόλεως Κορινθίας και το 1954 διορίστηκε στην Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου. Έπειτα από μία τριετία (1957) μετετέθη στο Ανώτερο Εκκλησιαστικό Φροντιστήριο Πατρών αλλά το 1958 επανήλθε στην Εκ-

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 δὶ Page 4

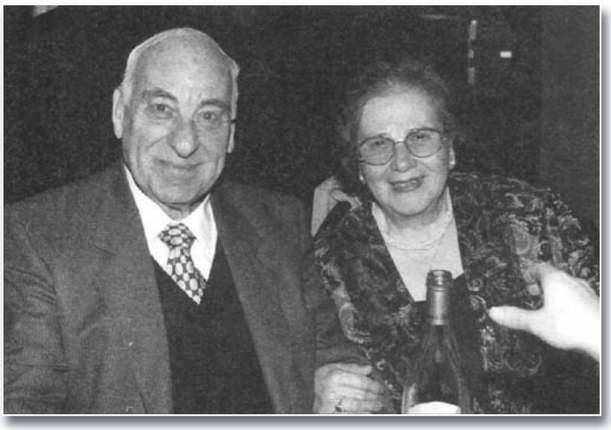

Ο αείμνηστος καθηγητής μας με τη σύζυγό του σε πρόσφατη φωτογραφία.

κλησιαστική Σχολή Κορίνθου. Το 1960 μετατέθηκε στην Εκκλησιαστική Σχολή Αγίας Αναστασίας Χαλκιδικής και για κάποιο διάστημα διετέλεσε διευθύνων. Το 1964 μετατέθηκε στο Ανώτερο Εκκλησιαστικό Φροντιστήριο Βόλου. Εκεί γνώρισε και τη μέλλουσα σύζυγό του. Το 1971 τοποθετήθηκε στο Α΄ Γυμνάσιο Θηλέων Βόλου και το 1975 αποσπάσθηκε ως Διευθυντής-Γυμνασιάρχης στο Μεικτό Εξατάξιο Γυμνάσιο Ζαγοράς, το 1977 στο Γυμνάσιο Στεφανοβικείου Μαγνησίας και μετά στο Γυμνάσιο Ν. Αγχιάλου. Το 1982 μετατέθηκε στο Β΄ Μεικτό Γυμνάσιο Αμαρουσίου, και τέλος υπηρέτησε ως Λυκειάρχης στο νεοϊδρυθέν Β΄ Μεικτό Λύκειο Κορίνθου. Το 1987, και αφού συμπλήρωσε το χρόνο της θητείας του, παραιτήθηκε από την ενεργό υπηρεσία.

Η πνευματική του προσφορά υπήρξε πολυδιάστατη. Πραγματοποίησε πολλές διαλέξεις επιστημονικού, θεολογικού, ιστορικού, φιλολογικού και παιδαγωγικού περιεχομένου, πανηγυρικούς και επετειακούς λόγους, δίδαξε επί τριακονταετία στα Μέσα και Ανώτερα Κατηχητικά Σχολεία και πραγματοποίησε πολλές ραδιοφωνικές ομιλίες και δημοσιεύματα σε εφημερίδες και περιοδικά. Παρέδωσε επίσης μαθήματα ελληνικής γλώσσας, Ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού σε αλλοδαπούς επιστήμονες, στο πλαίσιο του προγράμματος του ΚΑΠΗ Αμαρουσίου.

Παρακολουθούσε ανελλιπώς την πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση της χώρας, υπήρξε λάτρης της κλασικής μουσικής και του θεάτρου. Κατείχε βιβλιοθήκη με 6.000 τόμους ποικίλου περιεχομένου.

Το 1966 νυμφεύθηκε στον Καθεδρικό Ναό Αθηνών τη Στυλιανή Τακοπούλου, με την οποία απέκτησε δύο τέκνα, τον Άγγελο, μηχανολόγο/ηλεκτρολόγο και τη Σουζάννα, νηπιαγωγό.

Ο αδόκητος θάνατός του λύπησε όλους εμάς τους αποφοίτους της Εκκλησιαστικής Σχολής της Κορίνθου, όσους είχαμε την τύχη να τον έχουμε καθηγητή.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του και ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει.

ΔΩΡΕΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Εις μνήμην του μακαριστού καθηγητή μας Ίωνα Λαπατά η Ένωσή μας προσέφερε χρηματική ενίσχυση στο Φιλόπτωχο Ταμείο Ενοριακής Δράσεως του Ιερού Ναού Αγίων Αναργύρων Αμαρουσίου. Ήταν μια ένδειξη μνήμης στον άνθρωπο που φρόντισε με όλες του τις δυνάμεις να μας μεταδώσει τις γνώσεις του και να συμβάλει στην πρόοδο και ολοκλήρωσή μας. Οι υπεύθυνοι του ναού έστειλαν ευχαριστήρια επιστολή προς το Δ.Σ. τονίζοντας την έντονη δράση του θανόντος για την υπηρέτηση των σκοπών του ναού.

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΕΠΑΝΕΚΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΑΣ

Στο φύλλο 22 του περασμένου Απριλίου είχαμε παρουσιάσει μια πολύ καλή προσφορά για την επανέκδοση του Λευκώματος της Σχολής μας, ώστε να το προμηθευτούν και όσοι δεν το είχαν και είχαν εκφράσει την επιθυμία να το αποκτήσουν. Τότε είχαμε καλέσει να δηλώσουν όσοι επιθυμούν για να συγκεντρωθεί ικανός αριθμός και να γίνει η επανέκδοση. Μέχρι σήμερα, οι αιτήσεις είναι δεκαπέντε τον αριθμό. Είναι φανερό πως χρειάζονται ακόμα αρκετές για να ξεκινήσει η διαδικασία εκτύπωσης. Επειδή είμαστε βέβαιοι ότι υπάρχουν και άλλα μέλη που δεν έχουν το λεύκωμα και θέλουν να το αποκτήσουν αλλά αμελούν να το δηλώσουν, θα περιμένουμε λίγο. Σας θυμίζουμε ότι η προσφορά έχει δημοσιευτεί στο φύλλο 22 του περιοδικού μας. Εδώ επαναλαμβάνουμε ότι, αν εκδοθούν 30 αντίτυπα, το κόστος θα είναι 985 €, δηλαδή 33 € το καθένα. Αν εκδοθούν 50, θα κοστίσουν 1.285 €, δηλαδή 26 € το καθένα. Καλείσθε λοιπόν να μας το δηλώσετε στο 6944581583 (κ. Μιχ. Μαρινό).

Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ

Μέχρι σήμερα η αποστολή της εφημερίδας μας στα μέλη μέσω ταχυδρομείου γινόταν με βάση τη διάταξη περί ατελειών της Γραμματείας Τύπου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Πρόσφατα όμως η κυβέρνηση κατάργησε τις ατέλειες αυτές, στο πλαίσιο των μέτρων οικονομίας που έλαβε. Τούτο όμως έχει ως συνέπεια να δυσχεραίνεται πολύ η αποστολή του εντύπου σε όλους τους αποφοίτους της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου και του Εκκλησιαστικού Λυκείου λόγω του υψηλού κόστους για ταχυδρομικά έξοδα. Το Δ.Σ. αποφάσισε, λοιπόν, τα προσεχή φύλλα να αποστέλλονται σε όσους καταβάλλουν μια ελάχιστη συνδρομή.

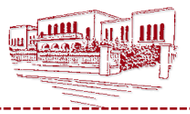

Η ΔΕΙΝΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Τον τελευταίο καιρό η χώρα μας αποτελεί το κύριο θέμα στα ευρωπαϊκά πράγματα. Συζητιέται από όλους ως παράδειγμα προς αποφυγήν, χλευάζεται και κατασυκοφαντείται όλο και περισσότερο. Ο λαός της υποβαθμίζεται στη συνείδηση των Ευρωπαίων. Αναίσχυντοι κερδοσκόποι την παίζουν στα ζάρια, αμφισβητώντας την Ιστορία και τον πολιτισμό της. Τα ευρωπαϊκά ΜΜΕ μας έχουν κατατάξει στα «σκουπίδια», μας θεωρούν ένα περιττό βάρος και εισηγούνται στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις τρόπους για να απαλλαγούν απ' αυτό. Μας κατηγορούν για οκνηρία και διαφθορά. Δημοσιεύουν άρθρα κατηγορώντας τους Έλληνες ότι δεν εργάζονται όσο οι Ευρωπαίοι, ότι διασκεδάζουν ξοδεύοντας ξένα χρήματα στα μπουζούκια και σε άλλες δαπανηρές διασκεδάσεις, ότι ζουν με πολυτέλεια, ότι φεύγουν ανεξέλεγκτα από τους χώρους εργασίας και κάνουν τα ψώνια τους ή γεμίζουν τις καφετέριες του Κολωνακίου κ.ά.

Δεν είναι όμως έτσι. Αποτελεί χυδαία ύβρη η κατηγορία ότι είμαστε οι Έλληνες διεφθαρμένοι και τεμπέληδες περισσότερο από άλλους λαούς των χωρών της Ευρωζώνης. Είμαστε ένας φτωχός και ταλαίπωρος λαός, που βίωσε πολέμους και καταστροφές, στέρηση και φτώχεια, θηριωδίες και κατατρεγμούς, που δεν αντιμετώπισαν οι Ευρωπαίοι. Μας έλαχε τα τελευταία χρόνια να γνωρίσουμε την αφθονία και να παρασυρθούμε νομίζοντας ότι τερματίστηκε οριστικά η φτώχεια και πως η ευημερία και η άνεση θα κρατήσουν για πάντα. Πιστέψαμε όλους αυτούς που μας πρόσφεραν την άνεση, δίνοντας χρήματα με διάφορες μορφές (δάνεια, επιδοτήσεις κ.λπ.), δηλαδή τους δανειστές μας. Κι αυτοί μας υπερφόρτωσαν με χρέη και τώρα παρεμβαίνουν ασύστολα στα του οίκου μας ζητώντας να μας κατευθύνουν όπου θέλουν για να πάρουν πίσω τα δανεικά. Πέσαμε θύματα αδίστακτων κερδοσκόπων και πολιτικάντηδων, που έπαιξαν μαζί μας και μας οδήγησαν στην καταστροφή προσδοκώντας οφέλη από την πτώση μας. Ίσως είχαμε και την ατυχία να μας κυβερνούν ανάξιοι ή και ανίκανοι πολιτικοί. Ίσως και κάποιοι από αυτούς μερίμνησαν περισσότερο για το ατομικό παρά για το συμφέρον των πολιτών. Μπορεί και κάποιοι να υπεξαίρεσαν τα χρήματα του λαού με διάφορα τεχνάσματα για την προσωπική τους ευμάρεια.

Αυτά τα φαινόμενα όμως δεν παρατηρούνται μόνο στη χώρα μας. Σε πολλές χώρες βοούν τα ΜΜΕ για τεράστια σκάνδαλα πολιτικών και κερδοσκόπων. Δυστυχώς, η μοίρα της Ελλάδας τη θέλει πάντα να υποβαθμίζεται καθυβριζόμενη. Η μικρή Ελλάδα αποτελεί εύκολο στόχο… Κανείς δεν τολμά να κατηγορήσει μια μεγάλη χώρα, έστω κι αν φταίει. Τώρα ήρθε η ώρα του λογαριασμού. Είναι μια δύσκολη ώρα, αλλά δεν ήρθε το τέλος. Είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε, όχι όμως να χάσουμε την αξιοπρέπειά μας. Ζητάμε από τους «εταίρους» – δανειστές μας να μας αντιμετωπίσουν με σεβασμό, όπως ταιριάζει σε ένα λαό που δεν απουσίασε από καμία μεγάλη μάχη για την ελευθερία. Σε ένα λαό που πρόσφερε και την τελευταία ικμάδα της δύναμής του, όταν οι άλλοι παραδίδονταν με ευκολία στον κατακτητή. Πρέπει να σεβαστούν και να βοηθήσουν με έργα μια χώρα που προμάχησε για την ελευθερία της Ευρώπης και να μην αφήσουν να την κατασπαράξουν τα ανά τον κόσμο «κοράκια», που έχουν στοιχηματίσει στην πτώχευσή της και βιάζονται να αγοράσουν όσο όσο τα εδάφη της.

Αυτές τις μέρες σημειώθηκε μια μεγάλη νίκη που υπόσχεται ένα καλύτερο αύριο: με τη συνεργασία κυβέρνησης και του μεγαλύτερου μέρους της αντιπολίτευσης η χώρα απέκτησε κυβέρνηση με υπουργούς από τρία κόμματα. Όλοι πιστεύουν ότι η νέα κυβέρνηση θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και στο βραχύ διάστημα της θητείας της θα φροντίσει να διορθώσει τα σφάλματα των προηγούμενων. Το ευχόμαστε με όλη μας την καρδιά. Αυτό όμως που ζητούμε με επιμονή είναι να παλέψει για να σταματήσει ο διασυρμός και η χώρα να ανακτήσει τον απαραίτητο σεβασμό όλου του κόσμου, όπως της ταιριάζει.

Μιχάλης Καλλαράς

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ! Οι συνδρομές εσωτερικού παρακαλούμε να αποστέλλονται στην **ταχυδρομική θυρίδα 52057 Μεταμόρφωση Αττικής τ.τ. 14401,** για την Ένωση Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου.

Οι συνδρομές εξωτερικού παρακαλούμε να αποστέλλονται στον **υπ. Αριθ. 151/296112-14 της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος** για την Ένωση Αποφοίτων Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το Δ.Σ. της Ένωσης ευχαριστεί τον κ. **Χαράλαμπο Πρεδάρη** για την ευγενική και πολύτιμη για μας προσφορά φωτογραφικού υλικού από το αρχείο του, που αφορά τη Σχολή μας, την Αγία Φωτεινή και όσα σχετίζονται με τη ζωή μας στην Κόρινθο εκείνη την εποχή. Του ευχόμαστε να είναι υγιής και να συνεχίζει το δύσκολο έργο του για την ανάδειξη της κορινθιακής ιστορίας και του πολιτισμού της με επιτυχία.

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 6

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του Γιώργη Χρ. Γιαννακόπουλου
(μαθητή στη Σχολή κατά τα έτη 1964-1970)

«Πήγαινε στα Δημοτικά Τραγούδια, στη χωριάτικη και τη Λαϊκή ζωή, για να βρεις τη γλώσσα σου και την ψυχή σου. Και μ' αυτά τα εφόδια, αν έχεις μέσα σου ορμή και φύσημα θα πλάσης ό,τι θέλεις και Παράδοση και Πολιτισμό και αλήθεια και φιλοσοφία».

Μέσα σε δυο προτάσεις ο ακαδημαϊκός μας Σπύρος Μελάς μας δίνει με σαφήνεια και καθαρότητα την αξία των δημοτικών μας τραγουδιών και γενικότερα της παράδοσής μας.

Πράγματι, τα δημοτικά μας τραγούδια είναι η πεμπτουσία, είναι το καταστάλαγμα της ψυχής του ελληνικού λαού. Κατά την ταπεινή μου άποψη θεωρώ ότι είναι η «αξονική τομογραφία» της ελληνικής ψυχής.

Ο Έλληνας ο απλός, ο αγράμματος αλλά πολύ συναισθηματικός, κάθε πτυχή της ζωής του την έκανε τραγούδι. Ό,τι τον συγκινούσε, ό,τι τον συντάραζε ψυχικά το έκανε τραγούδι. Διανύει τον κύκλο της ζωής του τραγουδώντας. Από την κούνια με τα νανουρίσματα ως τον τάφο με τα μοιρολόγια.

Αυτά τα τραγούδια, αυτό τον τεράστιο πολιτιστικό πλούτο θα σας παρουσιάζει η στήλη αυτή.

Επειδή όμως πλησιάζουμε στις γιορτές του Αγίου Δωδεκαημέρου, έκρινα σκόπιμο να αρχίσουμε πρώτα από τα κάλαντα. Ασφαλώς, όλοι μας θα έχουμε βγει στις γειτονιές, παιδιά με κοντά παντελονάκια, να τραγουδήσουμε τα κάλαντα.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟ

Πρώτα πρώτα να πούμε για το ελληνικό Δωδεκαήμερο. Και το ονομάζουμε ελληνικό γιατί εμείς οι Έλληνες, οι ορθόδοξοι, έχουμε το δικό μας, τον καταδικό μας τρόπο που γιορτάζουμε όλες αυτές τις άγιες ημέρες της χριστιανοσύνης.

Δωδεκαήμερο λοιπόν ονομάζουν όλοι οι χριστιανικοί λαοί το διάστημα από τα Χριστούγεννα ως τα Φώτα. Στην ουσία πρόκειται για 13 ημέρες και την περίοδο αυτή τη διακρίνει ο εορταστικός χαρακτήρας, παύση των εργασιών και γενικά πολύμορφες εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα την περίοδο αυτή. Για τους Έλληνες όμως η περίοδος αυτή μπορεί να εξεταστεί από δύο πλευρές.

Η μια είναι η καθαρά χριστιανική και η άλλη η λαογραφική – εθιμική.

Στην πρώτη περίπτωση, οι χριστιανοί έχουν ξεκινήσει πριν από περίπου σαράντα ημέρες (από τη γιορτή του Αγίου Φιλίππου) και έχουν προετοιμαστεί ώστε να γιορτάσουν τις ημέρες αυτές κατά Χριστόν. Η νηστεία, το σαρανταλείτουργο, η εξομολόγηση και το αποκορύφωμα, η Θεία Κοινωνία, είναι τα βασικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τους Έλληνες χριστιανούς.

Η δεύτερη πλευρά, η λαογραφική, είναι και αυτή πλουσιότατη σε ιδιότυπους και ποικίλους τρόπους εορτασμού που οι ρίζες τους χάνονται στην αρχαιότητα. Κατά την περίοδο αυτή έχουμε πληθώρα «Διαβατηρίων».

(Διαβατήρια = λαογραφικός όρος που σημαίνει συνήθειες που ακολουθούμε με παραδοσιακό τρόπο για να περάσουμε με καλούς οιωνούς από τη μια κατάσταση στην άλλη, να εκβιάσουμε τρόπον τινά την τύχη, ή να προκαλέσουμε τον Θεό να ευλογήσει τη νέα περίοδο.)

Τα «Διαβατήρια» λοιπόν είναι έθιμα τα οποία τελούνται με τρεις γενικά σκοπιμότητες:

α) Να χαρούν οι άνθρωποι τη μετάβαση από το χειμωνιάτικο σκοτάδι στο ανοιξιάτικο φως και τη βλάστηση.

β) Να εξασφαλίσουν την ευτυχία για τον νέο χρόνο που έρχεται και

γ) Να τονώσουν το θρησκευτικό και οικογενειακό αίσθημα.

Ο πρώτος σκοπός επιδιώκεται με τις πρασινάδες, τα χριστουγεννιάτικα δέντρα, τις φωτιές στις παραδοσιακές κοινότητες και τους πολύχρωμους φωτισμούς στα αστικά κέντρα καθώς και με τα πολύμορφα έθιμα των μεταμφιέσεων.

Ο δεύτερος ζητά την πραγμάτωσή του με τα κάλαντα, τις ευχές, τα παινέματα, τα κεράσματα, τα γλυκίσματα, τα πρωτοχρονιάτικα «μαντέματα» κι όλους τους άλλους τρόπους επίκλησης της καλής τύχης.

Ο τρίτος σκοπός είναι εμφανής στις Ακολουθίες της Εκκλησίας μας τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα. Επιπλέον οι οικογενειακές συγκεντρώσεις και οι τελετές της εστίας και του τραπεζιού είναι έντονες.

ΚΑΛΑΝΤΑ: Τα κάλαντα του Δωδεκαημέρου αποτελούν παλιά συνήθεια του λαού μας. Είναι ένα βίωμα αιώνων που ξεκινά από την αρχαιότητα. Ο Γάλλος λόγιος Κάρολος Φωριέλ, ύστερα από έρευνα, αποφαίνεται ότι τα κάλαντα έχουν συγγένεια με τα αρχαία ελληνικά έθιμα της Ειρεσιώνης, μιας νεανικής δηλαδή γιορτής με τραγούδια και ευχές για ευτυχία και γονιμότητα.

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 δὶ Page 7

Για την ονομασία των καλάντων έχουν διατυπωθεί διάφορες ερμηνείες επικρατέστερη των οποίων είναι αυτή που ανάγει την ετυμολογία της λέξεως στις ρωμαϊκές «καλένδες» του Ιανουαρίου, τις λαϊκές χαρμόσυνες γιορτές που γίνονταν προς τιμήν του διπρόσωπου Θεού Ιανού. Τα κάλαντα είναι τραγούδια «αγερμού» και αγερμός προέρχεται από το ρήμα αγείρω, που σημαίνει συγκεντρώνω, μαζεύω.

Πρέπει να τονιστεί εδώ ότι κάθε περιοχή της πατρίδας μας έχει τα δικά της κάλαντα. Λόγω έλλειψης χώρου όμως θα παραθέσω μόνο τα λεγόμενα Βυζαντινά, τα κατά αλφάβητον κάλαντα που προέρχονται από την περιοχή των Κοτυώρων του Πόντου.

Άναρχος Θεός καταβέβηκεν και
εν τη Παρθένω κατώκησεν.
Βασιλεύς των όλων και Κύριος, ήλθε τον Αδάμ
αναπλάσασθαι.
Γηγενείς σκιρτάτε και χαίρεσθε, τάξεις των αγγέλων
ευφραίνεσθε.
Δέξαι Βηθλεέμ τον Δεσπότην σου, Βασιλέα πάντων
και Κύριον.
Εξ ανατολών Μάγοι έρχονται, δώρα προσκομίζοντες
άξια.
Ζητούν προσκυνήσαι τον Κύριον, τον εν τω σπηλαίω
τικτόμενον.
Ήνεγγεν αστήρ μάγους οδηγών, ένδον του σπηλαίου
εκόμισεν.
Θεός, Βασιλεύς προαιώνιος, τίκτεται εκ κόρης
Θεόπαιδος.
Ιδών ο Ηρώδης ως έμαθεν, όλω εξεπλάγη ο δείλαιος.
Κράζει και βοά προς τους ιερείς, τους δοξολογούντας
τον Κύριον.
Λέγετε σοφοί και διδάσκαλοι, άρα πού γεννάται
ο Κύριος;
Μέγα και φρικτόν το τεράστιον, ο εν ουρανοίς
επεδήμησεν.
Νύκτα Ιωσήφ ρήμα ήκουσε, άγγελος Κυρίου ελάλησεν.
Ξένον και παράδοξον άκουσμα και η συγκατάβασις
άρρητος.
Ο μακροθυμίσας και εύσπλαχνος πάντων υπομένει
τα πταίσματα.
Πάλιν ουρανοί ανεώχθησαν άγγελοι αυτού
ανυμνήτωσαν.
Ρήτορες ελθόντες προσέπεσον βασιλέα μέγαν και
ένδοξον.
Σήμερον η κτίσις αγάλλεται και πανηγυρίζει κι
ευφραίνεται.
Τάξεις των αγγέλων εξέστησαν επί το παράδοξον
θέαμα.
Ύμνους και δεήσεις ανέμελπον των πάντων δεσπότην
και άνακτα.
Φως εν τω σπηλαίω ανέτειλε και τοις εν τω σκότει
επέλαμψε.
Χαίρουσα η φύσις αγάλλεται και πανηγυρίζει
κι ευφραίνεται.
Ψάλλοντες Χριστόν, τον Θεόν ημών, τον εν τω
σπηλαίω τικτόμενον.
Ω Παρθενομήτορ και Δέσποινα, σώζε τους εις Σε
καταφεύγοντας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Επειδή πολλά μέλη της Ένωσης έστειλαν συνεργασίες πολυσέλιδες, που είναι πολύ δύσκολο να δημοσιευτούν στον περιορισμένο χώρο της εφημερίδας μας, σας παρακαλούμε να τηρείτε τον περιορισμό των 400 λέξεων που έχει οριστεί από την αρχή.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Τα κείμενα που δημοσιεύουμε στην εφημερίδα μας δεν υφίστανται έλεγχο και απηχούν τις απόψεις των συντακτών τους.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΟΡΟ ΕΧΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ. ΤΟ ΘΥΜΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΩΣ ΝΑ ΜΑΣ ΣΤΕΙΛΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 8

«Και η ειρήνη του Θεού η υπερέχουσα πάντα νουν φρουρήσει τας καρδίας υμών και τα νοήματα υμών εν Χριστώ Ιησού».

(Προς Φιλιππησίους Δ΄, 7)

Σε αυτή τη σελίδα κάθε μέλος της Ένωσης μπορεί να στέλνει τις συνεργασίες του για δημοσίευση. Εφόσον είναι εφικτό, μπορείτε να στείλετε τα κείμενά σας σε δισκέτα υπολογιστή, ή σε CD, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση **mkal8645@gmail.com** *Εννοείται βέβαια ότι λόγω στενότητας του χώρου οι επιστολές σας θα πρέπει να έχουν μειωμένη έκταση (έως 400 λέξεις). Με μεγάλη μας χαρά θα δεχόμαστε υποδείξεις και προτάσεις σας για τη βελτίωση της ύλης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της ΕΝΩΣΗΣ μας.*

Ζητούμε συγγνώμη που, λόγω πληθώρας ύλης, δεν μπορέσαμε να δημοσιεύσουμε όλες τις συνεργασίες που στάλθηκαν. Αυτές θα δημοσιευθούν σε επόμενα φύλλα.

Μπορείτε να στέλνετε τις επιστολές σας στο fax 2102819550 ή στην ΤΑΧΥΔΡ. ΘΥΡΙΔΑ 52057, Τ.Κ. 14401.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ ΑΘΩΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΝΟΧΗΣ

Του Φώτη Φωτόπουλου, δικηγόρου

Θάλαμος Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Καθένας μπροστά στο κρεβάτι του είχε το μπαούλο και τη βαλίτσα του.

Ετος 1960 και κάτι! Χρόνια δύσκολα. Καταγωγικής μιζέριας και μαθητικής ανέχειας. Με ελπίδα. Και βέβαια, τα μάτια και τα αυτιά τεντωμένα, μη χαθεί η ευκαιρία. Η μεγάλη και η μικρή. Οποιαδήποτε ευκαιρία…

Εκεί μέσα στη μικρή κοινωνία της Σχολής ήρθα αντιμέτωπος με τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα. Είναι περίεργο, αλλά τη διαφορά των τάξεων τη γνώρισα και την έζησα για πρώτη φορά εκεί. Όχι μεταξύ πλουσίων και φτωχών, αλλά μεταξύ φτωχών και πάμφτωχων!

Στον δεύτερο χρόνο είχα πλέον εγκλιματιστεί στο περιβάλλον της Σχολής και είχα κάνει τις πρώτες μου φιλίες. Ανήσυχος όμως όπως ήμουν και προπαντός με επίγνωση της αδυναμίας μου, προχώρησα σε συνεργασίες, συνωμοσίες, ακόμη και σε συμμορίες.

Από τους πρώτους φίλους μου και ο Βαγγέλης. Λεβέντης με τα όλα του! Έτοιμος να σε βοηθήσει, να γελάσει και να παίξει μαζί σου. Εγώ όμως, ως καθαρόαιμος Κραβαρίτης, είχα και άλλους λόγους να επιδιώξω τη φιλία του. Το μεγάλο του προσόν, το καλάθι που δημιουργούσε και την κοινωνική μας διαφορά. Ένα καλάθι που ο πατέρας του ανελλιπώς του έστελνε σχεδόν κάθε δεκαπέντε μέρες. Ένα καλάθι ίδιο «κέρας της αμάλθειας». Είχε τυριά, βούτυρα, μπισκότα, μέλια, πορτοκάλια και πολλά άλλα που τώρα το μόνο που θυμάμαι ήταν η ερεθιστική μυρωδιά που αναδιδόταν απ' αυτό.

Η αλήθεια είναι ότι η καλοσύνη του, απ' τη μια μεριά, και η στερητική υστερία όλων μας που ζούσαμε μαζί του στο θάλαμο, απ' την άλλη, είχαν ως αποτέλεσμα μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό αυτών των αγαθών να απολαμβάνει. Το υπόλοιπο το μοιραζόταν με όλους μας. Όχι χωρίς αδικίες και σκανδαλώδεις εύνοιες. Πάντως όμως το μοιραζόταν. Μεταξύ των ευνοημένων ήμουν κι εγώ, λόγω της φιλίας μου που νωρίτερα και υστερόβουλα επιδίωξα να αναπτύξω.

Αφού είδε κι απόειδε ο Βαγγέλης ότι το καλάθι είχε φτάσει στο σημείο να μη θεωρείται ιδιοκτησία του αλλά κοινόχρηστο, αφού το μοίρασμα ήταν σχεδόν υποχρεωτικό γι' αυτόν (κι απ' την άλλη ούτε ένα ευχαριστώ δεν έπαιρνε), αποφάσισε στο εξής να απολαμβάνει μόνος του τα αγαθά του. Το δήλωσε δε πανηγυρικά σε όλους μας και απόρριψε με συνοπτικές διαδικασίες την οποιαδήποτε αντίρρησή μας. Το άδικο… μας έπνιξε, μα τι να κάνουμε; Το κατάπιαμε. Από τότε κλείδωνε τα φαγώσιμα στο μπαούλο του και τα έβγαζε λίγα λίγα για προσωπική τέρψη και καθημερινή απόλαυση.

Κάποια μέρα, έτσι όπως ανεβοκατέβαινα τα σκαλιά χωρίς σκοπό και πρόγραμμα, διαπίστωσα, μόλις μπήκα στο θάλαμο, μια συνωμοτική ένταση μεταξύ του Γιώργου, και του Γιάννη (Θεός σχωρέσ' τους) και του Πέτρου και του Παναγιώτη που βρίσκονταν εκεί. Προσπάθησα να

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 9

ανιχνεύσω το θέμα. Κανείς δεν ήταν πρόθυμος να με διαφωτίσει. Η περιέργειά μου εξάφθηκε και αποφάσισα να μη φύγω απ' το θάλαμο μέχρι να καταλάβω τι συμβαίνει. Φαίνεται πως ο χρόνος πίεζε τα γεγονότα. Έπρεπε σύντομα κάτι να αποφασίσουν. Αυτή την εντύπωση μου έδωσαν. Ύστερα από μια γρήγορη μεταξύ τους συνωμοτική διαπραγμάτευση, αποφάσισαν να μου το πουν. Αφού δεν μπορούσαν να με αποκλείσουν από το εγχείρημα, με έκαναν συμμέτοχο και συνένοχο.

Είχαν διαπιστώσει ότι ο Βαγγέλης έλειπε και μπορούσαν τώρα, μια και δεν ήταν κανένας άλλος μαθητής μέσα στο θάλαμο, να διαρρήξουν το μπαούλο και να επιδοθούν σε πλιάτσικο στα αγαθά που το καλάθι μόλις χθες είχε γεμίσει το μπαούλο. Χωρίς χρονοτριβή συμφώνησα σε όλα. Στη συμμετοχή στο εγχείρημα, στην απόλυτη μυστικότητα και φυσικά απαίτησα ίση διανομή. Δώσαμε τα χέρια και το συμβόλαιο είχε πλέον ολοκληρωθεί. Αμέσως ο Γιώργος έβγαλε ένα κλειδί από την τσέπη του και προσπάθησε να ανοίξει το μπαούλο. Τελικά η πίεση του χρόνου μην έρθει κι άλλος και η επιχείρηση ματαιωθεί τον έκανε αδέξιο στις κινήσεις του, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα να ασκηθεί κάποια μεγαλύτερη βία απ' όση έπρεπε στο μπαούλο και αυτό να παραδοθεί. Αμέσως έπειτα επιπέσαμε επί του περιεχομένου ως άγριοι κονκισταδόρες. Η ατυχία για μένα ήταν πως ήμουν πολύ ισχνός κι αδύναμος. Έτσι βρέθηκα μπροστά στη λεία μου μόνο όταν οι άλλοι είχαν αποχωρήσει. Και το μόνο που είχαν αφήσει ήταν ένα μεγάλο κομμάτι τυρί, νομίζω μυζήθρα, νοστιμότατη αλλά πολύ σκληρή. Προσπάθησα να την κόψω με το χέρι μου αλλά ήταν αδύνατο. Μαχαίρι δεν υπήρχε. Ο κίνδυνος να συλληφθώ μεγάλωνε και όταν κάποιος ξερόβηξε, σήμα πως κάποιος κίνδυνος πλησιάζει, μέσα στην απελπισία μου και όντας για μένα αδιανόητο να φτάσω στο θησαυρό και να μην επωφεληθώ απ' αυτόν, άνοιξα το στόμα μου όσο πιο πολύ μπορούσα. Το έβγαλα από το στόμα μου, το τύλιξα σε μια εφημερίδα και το έχωσα στο δικό μου μπαούλο. Αργότερα, φοβούμενος απρόοπτα, το έβαλα κάτω απ' το στρώμα. Σε λίγο όλοι αδιάφοροι κάναμε πως συζητούσαμε. Η επιχείρηση είχε στεφθεί με απόλυτη επιτυχία.

Στις πέντε το απόγευμα, όταν ο Βαγγέλης άνοιξε το μπαούλο για να πάρει και να γευτεί ένα μέρος απ' τα φαγώσιμα που είχε κρυμμένα πολύ καλά εκεί, αμέσως διαπίστωσε την παραβίαση του μπαούλου και την απουσία όλων των φαγωσίμων πλην ενός μέρους τυριού. Άρχισε να βρίζει και να απειλεί. Όλοι βρισκόμασταν σε απορία. Ποιος μπορούσε να κάνει αυτό το ανοσιούργημα; Ποιος ήταν ο διαρρήκτης; Κι αν το μάθει ο άγιος καθηγητής και το συμβούλιο των καθηγητών, τότε αλίμονό του. Τελικά ο νόμος της «ομερτά» ίσχυσε. Κανείς δε μίλησε και το έγκλημα παρέμεινε ανεξιχνίαστο. Όμως ο Βαγγέλης δεν το έβαλε κάτω. Μεθοδικός όπως ήταν, απέκλεισε μεν την ανάμειξη της διεύθυνσης, γιατί ούτε αυτός ήξερε ποιες μπορεί να ήταν οι συνέπειες, αλλά μετά τις απειλές άρχισε τις κατά μόνας ανακρίσεις. Από τους πρώτους ήμουν εγώ. Προθυμοποιήθηκα αμέσως να τον βοηθήσω. Του είπα ότι δεν μπορούσε να πάει το μυαλό μου σε κανέναν ύποπτο. Ίσως ο δράστης να ήταν από άλλο θάλαμο. Προσπαθούσα με κάθε τρόπο να ρίξω το μπαλάκι στην εξέδρα, ενώ έδειχνα να συμμετέχω στη θλίψη του. Κάποια στιγμή με ξαφνιάζει λέγοντάς μου ευθέως ότι υποψιαζόταν εμένα. Εξανέστην! Άρχισα να ορκίζομαι σε θεούς και δαίμονες ότι δε γνώριζα τίποτα. Προσπάθησα επιχειρηματολογώντας να του αποδείξω ότι με αδικεί. Τον οδήγησα στο μπαούλο μου και τον προκάλεσα να εξερευνήσει, αφού προηγουμένως τον ανάγκασα να παραδεχθεί ότι ήταν αδύνατο, λόγω ποσότητας, να τα έχω φάει μονομιάς. Άρχισε να με πιστεύει. Και τότε ήταν που του πρόβαλα το ατράνταχτο άλλοθι· του υπενθύμισα ότι ήμουν εγώ από τους πλέον ευνοημένους στο παρελθόν. Πάντα είχα μερίδιο. Πάντα με τιμούσε με τη φιλία του. Δε θα μπορούσα ποτέ να είμαι αγνώμων σε μια τέτοια συμπεριφορά! Του υπενθύμισα ότι ως Ρουμελιώτης στην καταγωγή ήμουν ντόμπρος άνθρωπος με λόγο και μπέσα σε ό,τι έλεγα. Εκάμφθη πλήρως. Το τελευταίο αυτό δεν ήταν μόνο άλλοθι, ήταν και εξοντωτικό για τον συναισθηματικό κόσμο του Βαγγέλη, ο οποίος άρχισε να τύπτεται για την ανοησία του να με ενοχοποιήσει.

Στην είσοδο της Σχολής με τα πηλήκιά μας.

Δυστυχώς όμως τα πράγματα πήραν άλλη τροπή. Αργά και σταθερά το άλλοθί μου άρχισε να κατακρημνίζεται από τα αδήριτα γεγονότα που ήρθαν σαν χιονοστιβάδα να επαληθεύσουν τα τεκμήρια. Τι συνέβη; Ο Βαγγέλης δεν αποθαρρύνθηκε. Αφού δε βρήκε άκρη με τις ανακρίσεις, επέπεσε στα ίχνη που άφησε ο εγκληματίας. Προσπάθησε να αναζητήσει μέσα στο μπαούλο τη μυρωδιά του άνομου χεριού που, προφανώς, θα ήταν ιδρωμένο από την αγωνία την ώρα του ανοσιουργήματος. Πήρε την κλειδαριά για να εξετάσει λεπτομερώς τα ίχνη της παραβίασης. Ατυχώς για μένα, ήρθε και η σειρά της μυζήθρας. Ήταν εμφανές ότι το κόψιμό της ήταν ανώμαλο. Δεν κόπηκε με μαχαίρι, δεν κόπηκε με το χέρι. Έφερε ίχνη ειδικά. Ύστερα από σύσκεψη μεγάλη, αφού πήραν μέρος και άλλα παι-

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 10

Συσσίτιο στη διάρκεια μιας εκδρομής.

διά προσφέροντας τις εκτιμήσεις τους, αποφάνθηκαν όλοι ότι αυτό το αποτύπωμα ήταν δαγκωματιά! Αλλά ήταν δαγκωματιά περίεργη. Στη μέση είχε ένα αρκετά μεγάλο κενό και δίπλα σαφής αποτύπωση όλων των άλλων δοντιών.

Η συνέχεια ήταν καταιγιστική. Αμέσως διαπιστώθηκε ότι ήμουν ο μόνος που είχα μεγάλο άνοιγμα μεταξύ των δύο μεγάλων μπροστινών δοντιών. Όλων τα βλέμματα έπεσαν ύποπτα επάνω μου. Ιδού ο ένοχος! Σταυρωθήτω! Και όλοι άρχισαν να με οικτίρουν. Πρώτοι και καλύτεροι οι συνένοχοί μου, οι οποίοι απ' τη μια μεριά με έλουζαν με του κόσμου τα «κοσμητικά» κι απ' την άλλη απαιτούσαν απ' τον Βαγγέλη τη συγγνώμη του, γιατί τους συκοφάντησε. Εγώ άντεξα το μαρτύριο, χωρίς να πω λέξη για τους άλλους συνενόχους.

Το δράμα μου τέλειωσε πέντε μέρες μετά την αποκάλυψη. Ο Πέτρος, πρωταγωνιστής της επιχείρησης και με μεγάλο κέρδος απ' την αρπαγή, ανέλαβε την υπεράσπισή μου. Την υπεράσπιση ενός κατάδικου. Θεώρησε ότι αρκετά τιμωρήθηκα και έπρεπε να μου χαριστεί το υπόλοιπο της ποινής μου, η οποία ήταν ισόβια καταφρόνηση. Είπε πολλά: ότι εγώ δεν είχα την τύχη του Βαγγέλη και ποτέ ο πατέρας μου δε μου έστειλε καλάθι, ότι κατά βάση ήμουν καλό παιδί αλλά ότι ο πακτωλός των αγαθών με ζάλισε, ότι εμείς σε μια ιερατική σχολή πρέπει να δίνουμε το παράδειγμα της συγγνώμης. Είπε πολλά ηχηρά και εντυπωσιακά και με μεγάλη άνεση λόγω της μοναστικής του προϋπηρεσίας (μεγάλη λέρα ο Πέτρος!). Τέλος ο Παναγιώτης, κι αυτός μέλος της επιχείρησης, εγγυήθηκε την ασφάλειά μου, θέτοντάς με υπό την προστασία του και απειλώντας οποιονδήποτε θα επιχειρούσε να κινηθεί εις βάρος μου. Η άφεση των αμαρτιών δόθηκε!

Πενήντα χρόνια μετά ό,τι απόμεινε στο μυαλό μου είναι τούτο: αν θέλεις να παρανομήσεις, ποτέ μη βασίζεσαι στα κατασκευασμένα άλλοθι. Να αρχίζεις πρώτα από την καταστροφή των τεκμηρίων. Και φυσικά δε θα ξεχάσω ποτέ όλους τους πρωταγωνιστές του επεισοδίου, που θυμάμαι με νοσταλγία. Τους φίλους της νιότης μου.

Από τον **Νίκο Βλαχοδημήτρη**, της τάξης του 1954, **συνταξιούχο γυμνασιάρχη**, λάβαμε και δημοσιεύουμε το ακόλουθο κείμενο:

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΗ

Αγαπητοί φίλοι, είναι μεγάλη η χαρά μου κάθε φορά που λαμβάνω το περιοδικό μας, γιατί έτσι μου δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνώ και να ανακαλώ στη μνήμη μου περιστατικά από τη ζωή μου στη Σχολή. Σας συγχαίρω για την πραγματική ηρωική σας προσπάθεια που καταβάλλετε και εύχομαι ο Θεός να σας έχει καλά.

Με την ευκαιρία σάς γράφω μερικά συναισθήματά μου και, αν κρίνετε ότι είναι δημοσιεύσιμα, ας το κάνετε.

Πέρασαν πενήντα χρόνια από τότε που αφήσαμε τη φτωχομάνα Εκκλησιαστική Σχολή, που μας φρόντισε σωματικά, ψυχικά και πνευματικά, ώστε να επιβιώσουμε και να προκόψουμε στην ελληνική κοινωνία. Αλησμόνητα χρόνια αλληλεγγύης, αδελφικής αγάπης και πραγματικής φιλίας! Θα αναφερθώ σύντομα σε μερικές αναμνήσεις από τα πρώτα χρόνια στη Σχολή:

Το 1954 γράφτηκα στην Α΄ Τάξη. Ήταν η πρώτη φορά που έφευγα από τη θαλπωρή της οικογένειας, των γονέων και των αδελφών μου, των φίλων και συμμαθητών του χωριού μου. Γι' αυτό και στις διακοπές των Χριστουγέννων εκείνου του έτους ένιωσα τη μεγαλύτερη χαρά της ζωής μου που τους ξαναείδα. Σιγά σιγά, όμως, συνήθισα στη Σχολή. Παρηγοριά είχα το συγχωριανό μου Δημήτρη Κουτσόγιωργα, που με βοήθησε πολύ. Οι συμμαθητές της τάξης μου θυμούνται την παρονομασία που έκανε ο φιλόλογος καθηγητής μας Μανώλης Γαβαλάς με εμάς τους δυο, αποκαλώντας τον ένα Βλαχόγιωργα κι εμένα Κουτσοδημήτρη! Αυτό βέβαια είναι ενδεικτικό της μεγάλης φιλίας που αναπτύχθηκε μαζί του.

Δεν ξεχνώ τον τακτικό εκκλησιασμό στο εκκλησάκι της Αγ. Φωτει-

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 δὶ Page 11

νής, όπου συνωστιζόμαστε όλοι, τα πειράγματα μεταξύ μας, τα βραδινά Απόδειπνα, την τακτική τρίωρη μελέτη, τα παιχνίδια στο γήπεδο της Σχολής κ.ά. Έχω ακόμα πολλές φωτογραφίες που βγάζαμε με την ευκαιρία εορτών ή εκδρομών. Φωτογράφος ήταν ο εξαίρετος φίλος και συμμαθητής μας Άγγελος Αγγελακόπουλος αλλά και οι φωτογράφοι της Κορίνθου, Κοζανίδης και Μπίρης, που «έβγαζαν» τις θρυλικές παρελάσεις μας.

Στα χρόνια της επαγγελματικής μου σταδιοδρομίας δεν απομακρύνθηκα από την Κόρινθο, κι έτσι μπορώ να πω ότι ζούσα μια συνέχεια κοντά στην τροφό Σχολή μας, η οποία λειτουργούσε ως Νομαρχία και την επισκεπτόμουν τακτικά για διάφορα θέματα. Εκεί συναντούσα το γιο του καθηγητή μας των Τεχνικών Σαρρή, τον Νίκο, γραμματέα του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με τον οποίο θυμόμαστε στιγμιότυπα, ευχάριστα ή δυσάρεστα, και ζούσαμε το πνεύμα εκείνης της εποχής.

Οι καθηγητές μας Ν. Καχριμάνης, Σπ. Παστός και Εμ. Γαβαλάς με δύο μαθητές της Σχολής στη διάρκεια εκδρομής.

Στα συνταξιοδοτικά μου χρόνια διαμένω στο Λουτράκι. Καθημερινά όμως διέρχομαι το δρόμο της Ποσειδωνίας με τη βυθιζόμενη γέφυρα και μου έρχονται οι θύμησες από τις εκδρομές εκεί και μου δίνουν δύναμη και ζωή.

Τα γεγονότα και τα περιστατικά που συνέβησαν εκείνα τα χρόνια στη Σχολή μας είναι πάμπολλα. Σέβομαι όμως τον περιορισμένο χώρο του περιοδικού. Τελειώνω με τις ωραίες συναντήσεις των αποφοίτων, όπου αναπολούμε και φωναχτά πολλές φορές αναφέρουμε τέτοια περιστατικά, γελώντας ή θαυμάζοντας αυτά που κάναμε ή πετύχαμε. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΑΣ

(1891-1949)

Του Μιχάλη Π. Καλλαρά

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών

Α) Η περιπετειώδης εκλογή του

Στις 23 Απριλίου του 1938 συνέβη ο θάνατος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσοστόμου. Τη θέση του διεκδίκησαν ο Μητροπολίτης Τραπεζούντος και Ακαδημαϊκός Χρύσανθος Φιλιππίδης, που είχε μεγάλη φήμη από την έντονη διπλωματική του δραστηριότητα στην προσπάθεια των Ελλήνων του Ευξείνου Πόντου για ανεξαρτησία από το οθωμανικό καθεστώς κατά την περίοδο 1917-1923, και ο Δαμασκηνός με τη σπουδαία δράση που αναφέραμε πιο πάνω. Τελικά ο Δαμασκηνός εκλέχθηκε με 31 ψήφους έναντι 30 του αντιπάλου του. Τα πολιτικά πάθη όμως τότε ήσαν έντονα και ο Δαμασκηνός δεν ήταν αρεστός στο μεταξικό καθεστώς γιατί τον θεωρούσαν Βενιζελικό! Έγινε λοιπόν προσφυγή εις βάρος της εκλογής του και το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε οριακά την εκλογή του, παρά την ένσταση 32 Μητροπολιτών, με το αιτιολογικό ότι στη διαδικασία της εκλογής πήρε μέρος Μητροπολίτης που είχε εκπέσει από το αξίωμά του με απόφαση του Συνοδι-

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Αντιβασιλεύς, κατά την επίσκεψή του στην Κόρινθο, προσφωνείται από τον Υποθηκοφύλακα Κορίνθου κ. Μαυραγάνη παρουσία των Αρχών της πόλης (από το αρχείο Χ. Πρεδάρη).

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 12

κού Δικαστηρίου. Μετά την απόφαση αυτή δημοσιεύτηκε αναγκαστικός νόμος, με βάση τον οποίο διορίστηκε Αριστίνδην Σύνοδος με φιλοκαθεστωτικούς Μητροπολίτες, που ακύρωσε την εκλογή του Δαμασκηνού και εξέλεξε τον Χρύσανθο. Διαφωνώντας με το αποτέλεσμα ο Δαμασκηνός εξορίζεται στη Μονή Φανερωμένης στη Σαλαμίνα, όπου διαβιώνει φρουρούμενος από χωροφύλακες!

Η απομόνωσή του στο μοναστήρι πραγματικά τυραννική. Ήταν υποχρεωμένος να ζει σε μια έρημη περιοχή, χωρίς τη δυνατότητα να επικοινωνεί. Μοναδικό κτίσμα κοντά στο μοναστήρι η εξοχική κατοικία του ποιητή Άγγελου Σικελιανού, με τον οποίο ερχόταν σπάνια σε επαφή, τόση όμως, που ο ποιητής μαγεύτηκε από την προσωπικότητα του Αρχιεπισκόπου και δε δίστασε να εκφραστεί με ύμνους για «*τον Δωριέα Πρωθιεράρχη*». Σε άρθρο του, δημοσιευμένο το 1941, γράφει: «*Ο πραγματικὸς Ἱεράρχης, ἀπαράλλαχτα ὅπως ὁ πραγματικὸς Ποιητής, "δὲν γίνεται ἀλλὰ γεννιέται". Καὶ εἶναι καλεσμένος πρὶν ἀπ' ὅλα ἀπὸ την ἴδια του τὴ φύση, στὸ τραχύ του, θεοπρόβλητο μαζὶ καὶ κοσμοπρόβλητο προορισμό. Καὶ χωρὶς ἄλλο, τέτοια εἶναι ἡ βασικὴ γεννητικὴ καταβολὴ τῆς φυσικῆς Ἀρχιερωσύνης, θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, τοῦ σημερινοῦ Πρωθιεράρχη μας Δαμασκηνοῦ*».

(Δ. Κούκουνα «Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός»)

Η απομόνωση θα διαρκέσει για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας Μεταξά και μέχρι το τέλος του Ελληνοϊταλικού Πολέμου.

Β) Η επάνοδός του και η δράση του κατά την Κατοχή

Μετά την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα, εγκαθιδρύθηκε κυβέρνηση υπό τον επίορκο στρατηγό Τσολάκογλου. Ο Χρύσανθος αρνήθηκε να την ορκίσει λέγοντας: «Ο πρωθυπουργός που εγώ όρκισα βρίσκεται και αγωνίζεται στην Κρήτη». Η γενναία πράξη του δεν ήταν αρεστή στους κατακτητές, που οδηγήθηκαν στην έκπτωσή του. Συγκλήθηκε τότε Μείζων Σύνοδος (2 Ιουλίου 1941) από 23 αρχιερείς που ακύρωσε τις πράξεις της Αριστίνδην Συνόδου και επανέφερε τον Δαμασκηνό στη θέση του Προκαθημένου της ελλαδικής Εκκλησίας ως νομίμως εκλεγέντα.

Στη διάρκεια της Κατοχής ο Δαμασκηνός ως Αρχιεπίσκοπος, πέρα από καλός ποιμένας που ενδιαφέρθηκε όσο κανείς άλλος για τις ανάγκες του χειμαζόμενου ποιμνίου του, ανέλαβε δράσεις και πρωτοβουλίες, που ανέδειξαν τις πολλές αρετές του.

- Από τις πρώτες του φροντίδες ήταν η οργάνωση κατά τόπους επιτροπών για την προώθηση τροφίμων και την παροχή συσσιτίων.
- Το 1942, για την αντιμετώπιση της σφοδρής επισιτιστικής κρίσης της χώρας, έκανε έκκληση στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία της Ρώμης ζητώντας τη βοήθεια του Πάπα.
- Με επιστολή του, επίσης, ζήτησε από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Χριστόφορο «να βρεθεί τρόπος να σταλούν οπωσδήποτε τρόφιμα πάση θυσία με αντάλλαγμα την περιουσία της Εκκλησίας της Ελλάδος, άμφια ιερέων και τιμαλφή ναών και μονών, γιατί ο ελληνικός λαός πεθαίνει από την πείνα».
- Στην κηδεία του εθνικού μας ποιητή Κωστή Παλαμά (1943) μίλησε «*για στεναγμούς της Ελλάδος από την ξενική*».
- Για να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικότερα το ζήτημα της πείνας, με ένα ιστορικό για το θάρρος του έγγραφο, ζήτησε τη συνδρομή της γερμανικής και της ιταλικής πρεσβείας και τους πρότεινε μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης.
- Ακόμη, σε πολλές ομιλίες του στους ναούς των Αθηνών έκανε λόγο για τα δεινά των Ελλήνων αλλά και για την ανάγκη να αρθούν στο ύψος της μακραίωνης παράδοσής τους και τότε «*τα βαριά και σκοτεινά νέφη, που καλύπτουν τον ουρανό της πατρίδος θα διαλυθούν και θα διασκορπισθούν και θα λάμψει πάλι ο ζωογόνος ήλιος της ελευθερίας*».
- Με απαράμιλλο θάρρος μεσολαβούσε στις γερμανικές Αρχές για τη διάσωση των Ιουδαίων που είχαν ελληνική υπηκοότητα, διακινδυνεύοντας ο ίδιος τη ζωή του. Με εντολή του εκδίδονταν πιστοποιητικά βαπτίσεως για τους Εβραίους, που εμφανίζονταν πλέον ως χριστιανοί και απέφευγαν έτσι τη σύλληψή τους! Πολλές φορές και ο ίδιος διαμαρτυρόταν έντονα στους Γερμανούς ανώτερους διοικητές για τις δολοφονίες των Εβραίων. Για τις πράξεις του αυτές και την ψυχική γενναιότητα και αυταπάρνηση που έδειξε τιμήθηκε από την ισραηλινή κοινότητα.
- Μάλιστα, έπειτα από μια έγγραφη διαμαρτυρία του στις 23 Μαρτίου 1943, για να προλάβει την επιστράτευση Ελλήνων που θα στέλνονταν από τους Γερμανούς στο ρωσικό μέτωπο κατά τη στρατιωτική επιχείρηση Μπαρμπαρόσα, απειλήθηκε από το στρατηγό Στροπ με τυφεκισμό. Αγέρωχος τότε ο Ποιμενάρχης τού απάντησε: «*Οι στρατηγοί τουφεκίζονται. Οι Ιεράρχες της Ελλάδος, στρατηγέ Στροπ, δεν τουφεκίζονται, απαγχονίζονται και είμαι έτοιμος προς τούτο. Παρακαλώ να σεβαστείτε αυτή την παράδοσιν!*»

Κι άλλες φορές, όταν τον απειλούσαν, μονολογούσε σαν τον πυρπολητή Κανάρη: «*Δαμασκηνέ, είσαι έτοιμος να πεθάνεις*».

- Όσες φορές οι Γερμανοί ζητούσαν κατάσταση με ονόματα ομήρων, ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός έγραφε πρώτο το όνομά του στην κατάσταση. Έτσι ματαίωσε πολλές εκτελέσεις Ελλήνων πατριωτών.
- Τον Ιανουάριο του 1944, όταν οι κατακτητές εκτέλεσαν πολλούς πατριώτες και δεν έδιναν στους συγγενείς τα ονόματα των νεκρών, ο Δαμασκηνός απαίτησε από τις γερμανικές Αρχές να του δοθούν. Του το αρνήθηκαν. Τότε τους απείλησε με το παρακάτω μήνυμα: « *Θα προβώ στην εκσκαφή των νεκρών, για να αναγνωρισθούν οι εκτελεσθέ-*

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 13

ντες και, αν νομίζετε, ας επιχειρήσετε να με εμποδίσετε». Τελικά, πέτυχε να πάρει τα ονόματα και τους εκτελεσθέντες πατριώτες.

- Όπως με τους Εβραίους, έτσι και με τους Αθιγγάνους της χώρας δεν έπαυσε να μεριμνά ασταμάτητα και να προλαμβάνει συλλήψεις και απελάσεις τους.
- Παρενέβη, επίσης, στις Αρχές Κατοχής ζητώντας να σταματήσουν οι επιθέσεις των Βουλγάρων, που τότε ήσαν σύμμαχοι του Άξονα, κατά των ελληνικών πληθυσμών Μακεδονίας και Θράκης.

Για όλες αυτές τις ενέργειές του οι Γερμανοί εξοργίζονται και τον τιμωρούν με κατ' οίκον περιορισμό. Υπήρχε και σχέδιο για τη μεταγωγή του σε στρατόπεδο της Γερμανίας. Το Μάη του 44, όταν τον επισκέφθηκε Γερμανός *αξιωματικός* διαβιβάζοντας εντολή του Χίτλερ να μεταφερθεί στη Γερμανία «για την προστασία του», απάντησε ατάραχος: *«Ευχαριστώ για το ενδιαφέρον σας, αλλά δεν πρόκειται να εγκαταλείψω ποτέ την πατρίδα μου επ' ουδενί λόγω. Εάν επιμείνετε, μπορεί να με μετακινήσετε, αλλά μόνον νεκρόν».*

Ως Αρχιεπίσκοπος ο Δαμασκηνός αναδιοργάνωσε την εκκλησιαστική εκπαίδευση, ίδρυσε εκκλησιαστικές σχολές και εκκλησιαστικά φροντιστήρια με στόχο την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου του εφημεριακού κλήρου και τη θεολογική κατάρτιση των ιερέων. Κατοχύρωσε τη μισθοδοσία του κλήρου, βοήθησε την Αποστολική Διακονία της ελληνικής Εκκλησίας, ίδρυσε σχολές κατηχητών, ιεροκηρύκων, εξομολόγων, κοινωνικών λειτουργών.

Γ) Η απελευθέρωση

Ο Δαμασκηνός αντιβασιλεύς

Η απελευθέρωση βρήκε τη χώρα σε άθλια κατάσταση. Η απειλή ενός αιματηρού εμφύλιου πολέμου ήταν ορατή. Και σ' αυτή την περίοδο ο Δαμασκηνός έπαιξε καταλυτικό ρόλο. Η μετάβαση από τη γερμανική διοίκηση στην ελληνική ήταν δύσκολη. Κατά την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων ο στρατηγός Φέλμι ζήτησε μεσολάβηση του Δαμασκηνού στο βρετανικό στρατηγείο και στην ηγεσία των ανταρτών, ώστε να επιδείξουν ανοχή έναντι των υποχωρούντων Γερμανών.

Στο πολιτειακό ζήτημα, τα αστικά κόμματα δεν ήθελαν επάνοδο του βασιλέως Γεωργίου Β΄ από την Αίγυπτο χωρίς να προηγηθεί δημοψήφισμα. Ως πιο ενδεδειγμένη λύση ήταν η Αντιβασιλεία και επικρατέστερος για το αξίωμα κρίθηκε ο Δαμασκηνός λόγω της πατριωτικής του δράσης κατά την περίοδο της γερμανικής Κατοχής. Ο Γεώργιος Β΄ διαφώνησε με την πρόταση, γιατί δυσπιστούσε προσωπικά για τον Δαμασκηνό, μεσολάβησαν όμως τα Δεκεμβριανά. Ο Τσόρτσιλ ήρθε στην Αθήνα, έγινε στις 26 Δεκεμβρίου διάσκεψη, υπό την προεδρία του Δαμασκηνού, της κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου, των Άγγλων και αντιπροσώπων του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Η διάσκεψη δεν κατέληξε σε καμία συμφωνία και τότε ο Γεώργιος αναγκάστηκε, κάτω

Η ορκωμοσία του βασιλέως Παύλου την 1η Απριλίου 1947 (Από το αρχείο του Χ. Πρεδάρη).

από τις πιέσεις των πολιτικών, του Τσόρτσιλ και του βρετανού υπουργού Εξωτερικών να παραχωρήσει την Αντιβασιλεία στον Δαμασκηνό στις 31 Δεκεμβρίου του '44.

Το έργο του ως Αντιβασιλέως ήταν πολύ δύσκολο γιατί έπρεπε αναγκαστικά να ισορροπεί ανάμεσα σε αντιμαχόμενα στρατόπεδα που πάλευαν να επικρατήσουν.

Πολλές φορές κατηγορήθηκε για εσφαλμένες ενέργειες, η πρόθεσή του όμως πάντοτε ήταν καλή. Εργαζόταν για να εμποδίσει την καταστροφή που ερχόταν και για να ορθοποδίσει η χώρα.

Μετά την ανάληψη της Αντιβασιλείας, προσπαθεί να σχηματίσει κυβέρνηση χωρίς το ΕΑΜ. Ο Τσόρτσιλ παύει τον Παπανδρέου και αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο Ν. Πλαστήρας. Γίνεται η Συμφωνία της Βάρκιζας στις 12 Φεβρουαρίου του 1945 κι ενώ όλοι περίμεναν ειρήνη και διευθέτηση του πολιτικού ζητήματος, οι όροι της καταστρατηγήθηκαν, οξύνθηκαν οι αντιθέσεις και επικράτησε πόλωση μεταξύ πολιτικών και ΕΑΜ.

Στις 15 Μαΐου 1945, ο Δαμασκηνός επισκέφθηκε τη Ρόδο. Ο λαός τον υποδέχτηκε μέσα σε φρενίτιδα ενθουσιασμού. Ήταν ο πρώτος Έλληνας αρχηγός που επισκέφτηκε τα Δωδεκάνησα. Αυτή η επίσκεψη θεωρήθηκε προπομπός για την οριστική ένωση της Δωδεκανήσου με την Ελλάδα.

Στις 22 Σεπτεμβρίου 1945, μαζί με το Διευθυντή του Πολιτικού του Γραφείου, διπλωμάτη και ποιητή Γ. Σεφέρη, μετέβη στην Αγγλία για συνομιλίες με τη βρετανική κυβέρνηση. Εκεί κατέθεσε επίσημο αίτημα για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα και συναντήθηκε με τον Γεώργιο Β΄, στον οποίο πρότεινε αναβολή του δημοψηφίσματος. Ο Γεώργιος αρνήθηκε και οι σχέσεις των δύο ανδρών επιδεινώθηκαν.

Μετά την επιστροφή του στην Αθήνα ανέλαβε και χρέη Πρωθυπουργού από τις 17 Οκτωβρίου μέχρι την 1 Νοεμβρίου 1945.

Στις 22 Νοεμβρίου 1945 υποβάλλει την παραίτησή του

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 δὶ Page 14

απογοητευμένος από την πολιτική αστάθεια που επικρατούσε, κατόπιν όμως της μεσολάβησης πολιτικών την αναιρεί. Το ίδιο κάνει και το επόμενο έτος. Στις 4 Απριλίου παραιτείται και πάλι χωρίς αποτέλεσμα. Για τις συγκεκριμένες δύσκολες στιγμές που περνούσε η χώρα τον θεωρούσαν αναντικατάστατο.

Την 1η Σεπτεμβρίου γίνεται δημοψήφισμα, με το οποίο επανέρχεται η μοναρχία στην Ελλάδα και ο Γεώργιος επιστρέφει. Οι σχέσεις των δύο ανδρών δεν ήσαν καλές και δε θα οδηγούσαν σε καλό αποτέλεσμα. Έτσι, στις 28 Σεπτεμβρίου ο Δαμασκηνός παραιτείται οριστικά από τα πολιτικά του καθήκοντα και συνεχίζει να επιτελεί τα θρησκευτικά. Ήταν τόσο το μίσος των ανακτόρων προς το πρόσωπό του, ώστε όταν τον Απρίλιο του 1947 πέθανε ο Γεώργιος, αρνήθηκαν την παρουσία του Δαμασκηνού και κάλεσαν τον Χρύσανθο να τελέσει την κηδεία!

Ο θάνατός του

Στις 20 Μαΐου 1949, ο Δαμασκηνός άφησε την τελευταία του πνοή σε ηλικία 59 ετών. Η καρδιά του δεν άντεξε άλλο. Ο θάνατός του προκάλεσε γενική θλίψη του ελληνικού λαού. Όλοι θρήνησαν τον εξαίρετο άνδρα, που υπηρέτησε πολλαπλά την πατρίδα προσφέροντας κάθε ικμάδα από τη δύναμή του γι' αυτήν.

Μια πολύ μεγάλη μορφή της ελληνικής Εκκλησίας, αλλά και της ελληνικής πολιτικής (σε πολύ κρίσιμες περιόδους) πέρασε στην Ιστορία. Το Έθνος αλλά και η Εκκλησία μας του οφείλουν πολλά. Έκανε λάθη, ίσως και κάποια αρκετά σοβαρά. Η γενική προσφορά του όμως υπήρξε πολύτιμη, γι' αυτό και η μνήμη του θα είναι αιώνια.

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Κόρινθος 1858-2008,
έκδοση Δήμου Κορινθίων

Το βιβλίο αυτό είναι ένα καλαίσθητο λεύκωμα με φωτογραφίες της Νέας Κορίνθου, από την ίδρυσή της το 1858 έως το 2008. Όλες προέρχονται από τη Συλλογή του Χαράλαμπου Πρεδάρη που, εδώ και 70 χρόνια, έχει ορίσει σκοπό της ζωής και πάθος του να συμβάλλει στην προβολή της Κορίνθου και την αυθεντική αποτύπωση της ιστορίας και του πολιτισμού της μέσα από τις φωτογραφίες. Το λεύκωμα περιλαμβάνει εικόνες από τη γέννηση και ανάπτυξη της πόλης, τα δημόσια κτίρια, τη δημόσια ζωή (τοπικοί άρχοντες – επίσημοι), την επαγγελματική και την κοινωνική ζωή. Σ' αυτή τη συλλογή αποτυπώνονται ο καθημερινός μόχθος, η προσαρμογή στις συνθήκες που άλλαξαν και γενικά η πορεία για δημιουργία και πρόοδο. Πολλές από τις φωτογραφίες είναι ιστορικές και σπάνιες, π.χ. τα εγκαίνια του Ισθμού, ο καταστροφικός σεισμός του 1928 που ισοπέδωσε την πόλη, η επίσκεψη του Πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου και η θεμελίωση της πόλης, η ανοικοδόμηση, η επίσκεψη του Πατριάρχου Κων/πόλεως Αθηναγόρα, κ.ά.

Για εμάς, τους αποφοίτους της Σχολής, υπάρχουν πολλές ενδιαφέρουσες φωτογραφίες της Σχολής (του πρώτου οικοδομήματος του καθηγητή Ορλάνδου που γκρεμίστηκε από το σεισμό και του δεύτερου που γνωρίσαμε εμείς), της Αγ. Φωτεινής, του Απ. Παύλου πριν από το σεισμό και μετά, των Μητροπολιτών της Κορίνθου κ.ά.

Το υλικό είναι πολύτιμο και το αποτέλεσμα εξαιρετικό. Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στο Δήμαρχο και σε όσους δούλεψαν για να παρουσιάσουν αυτό το έργο.

Δημ. Λ. Δρίτσα, Δρος Θεολογίας, *Σύγχρονοι προβληματισμοί*
(Εκδ. Λεξίτυπον 2011)

Ο συγγραφέας είναι από τα παλαιότερα μέλη της Ένωσης και τακτικός συνεργάτης του περιοδικού μας, γνωστός σε όλους από τα πολύ ωραία του άρθρα θρησκευτικού και κοινωνικού προβληματισμού. Γράφει με απλό και σαφή τρόπο, χωρίς μακροσκελείς αναλύσεις και πομπώδεις παρουσιάσεις, επιδιώκοντας μόνο την ουσία.

Χειρίζεται άριστα την ελληνική γλώσσα και τη χρησιμοποιεί επιδέξια σαν εργαλείο πειθούς. Στο τελευταίο του σύγγραμμα έχει συγκεντρώσει δημοσιεύσεις και μελετήματα των ετών 2000-2010 που έχουν γραφεί για να διεγείρουν τον προβληματισμό των αναγνωστών και να τους οδηγήσουν στην κατά Χριστόν ζωή.

Το βιβλίο διακρίνεται σε δύο μέρη: στο πρώτο, εμπεριέχονται δημοσιεύματα του συγγραφέα στο περιοδικό της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας «Φιλόθεος Πνοή» σχετικά με την ορθόδοξη πίστη, τη λατρεία και τη ζωή. Όλα παρουσιάζουν θέσεις και *«καταλήγουν σε προτάσεις πρακτικού χαρακτήρα με σκοπό την ενεργοποίηση της θέλησης προς δραστηριοποίηση του αναγνώστη στην καθημερινή ζωή του».*

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται τρεις αυτοτελείς εργασίες σύγχρονου προβληματισμού : α) «Τι προσφέρει ο χριστιανισμός στον άνθρωπο και στην κοινωνία», β) «οι δεκατέσσερις συναντήσεις του Ιησού με πρόσωπα κατά την επίγεια ζωή και δράση Του» και γ) « διαχρονικά κοινωνικά μηνύματα των Τριών Ιεραρχών».

Καθώς μελετούμε τις 242 πυκνο-

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 15

γραμμένες σελίδες του βιβλίου, διαπιστώνουμε παντού τη θαρραλέα και έντιμη στάση του συγγραφέα που πονά για τον αναγνώστη-συνάνθρωπο. Δεν του προσφέρει συνταγές σωτηρίας αλλά συμπεράσματα σε πάμπολλα θέματα που τον απασχολούν. Επιθυμεί ανυπόκριτα να τον κάνει να απορήσει και να αναρωτηθεί, να αναζητήσει τα όπλα για να πολεμήσει, τους τρόπους για να αναθερμάνει την πίστη του και να οδηγηθεί στην αλήθεια.

Συγχαρητήρια λοιπόν στον Δημήτριο Δρίτσα. Πέτυχε να γράψει ένα βιβλίο που διαβάζεται και ξαναδιαβάζεται ευχάριστα και σίγουρα θα βοηθήσει πολλούς ουσιαστικά. Ένα βιβλίο που κερδίζει την καρδιά μας γιατί τα θέματά του έχουν ευγένεια πνευματική.

Γι' αυτό πιστεύουμε ότι θα τύχει ευνοϊκής αποδοχής από το αναγνωστικό κοινό. Του το ευχόμαστε ολόψυχα.

Τηλέφωνα επικοινωνίας:
Δημ. Δρίτσας 210 7642088
& 27440 67232

Από την εκδρομή στη Λιβαδειά

Μέσα στο Ίδρυμα της Ιεράς Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας. Διακρίνονται ο Μητροπολίτης κ. Γεώργιος και ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Χριστουπόλεως κ. Πέτρος.

Στο εσωτερικό του ναού της Παναγίας Σκριπούς στον Ορχομενό. Ακούμε τον εφημέριο του ναού που μας ξεναγεί.

Από την εκδρομή μας στη Λιβαδειά. Ο σεβ. Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιος, περιστοιχιζόμενος από συμμαθητές και φίλους.

24-phoni:Layout 1 29/11/2011 11:28 ðì Page 16

ΑΠΟ ΤΟ ΤΙΠΟΤΑ ΣΤΟ ΤΙΠΟΤΑ

Του Δημ. Λ. Δρίτσα, Δρος Θεολογίας

Ο τίτλος του άρθρου μάς αποδίδει κατ' ουσίαν την απάντηση που δίνουν οι οπαδοί της υλιστικής θεωρίας και της αθεΐας στην εύλογη ερώτηση που διατυπώνουν οι άνθρωποι σε κάθε εποχή: «*Από πού ερχόμαστε και πού πηγαίνουμε;*» Στη φαινομενικά απλοϊκή αυτή ερώτηση κρύβεται το βασικό φιλοσοφικο-θρησκευτικό ερώτημα: «Ποια είναι η καταγωγή του ανθρώπου και ποιος είναι ο προορισμός του;» Η απάντηση, και πολύ περισσότερο η αξιολόγησή της, είναι αδύνατο να παρουσιαστεί στον περιορισμένο χώρο του άρθρου μας. Όσα θα διατυπωθούν σχετικά με το θέμα μας αποτελούν απλές νύξεις και ερεθίσματα βαθύτερης μελέτης και έντονου προβληματισμού.

Κάποιοι εκπρόσωποι της υλιστικής κοσμοθεωρίας και βιοθεωρίας εκφράζουν επιγραμματικά την άποψή τους για το σημαντικό αυτό ζήτημα λέγοντας: «*Ερχόμαστε από το μηδέν και καταλήγουμε στο τίποτα, στην ανυπαρξία*». Και μόνον όμως αυτή η δυνατότητα διατύπωσης αυτής της σκέψης μάς οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μόνο ο άνθρωπος έχει επίγνωση της ύπαρξής του, που έχει κάποια αρχή και κάποιο τέλος. Επομένως και οι λέξεις «τίποτα» ή «μηδέν» ενέχουν τις έννοιες της αρχής και του τέλους. Αυτές εξαρτώνται από το ιδεολογικό και κοσμοθεωριακό υπόβαθρο της βιοθεωρίας μας. Οι οπαδοί του υλισμού και της αθεΐας εφαρμόζουν έμπρακτα την αρχαία απόφανση: «*Φάγωμεν, πίωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν*». Η θέση-αντίθεση του χριστιανού είναι «ζήσε έτσι σήμερα σαν να πρόκειται να πεθάνεις αύριο». Είναι προφανές ότι η χριστιανική άποψη είναι ότι η παρούσα ζωή είναι ο προθάλαμος της άλλης, της αιώνιας ζωής. Ο χριστιανισμός διακηρύττει τη θεϊκή καταγωγή του ανθρώπου και τον υπερβατικό προορισμό του. Η πίστη αυτή είναι διάχυτη στα κείμενα της Αγίας Γραφής, αρχής γενομένης από το «*ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν* (= με λογικό, αυτεξούσιο) *και καθ' ομοίωσιν* (αξιοποιώντας τα ηθικοπνευματικά του χαρίσματα να επιτύχει την κατά χάριν θέωση)» (Γεν. 1, 26).

Χωρίς την πίστη στη μετά θάνατον ζωή δε δικαιολογούνται βασικές θέσεις του χριστιανισμού: η ενανθρώπιση του Υιού και Λόγου του Θεού, η Ανάσταση του Χριστού, η Δευτέρα Παρουσία, η ανάσταση των νεκρών και η δικαιοκρισία. Είναι κοινή διαπίστωση ότι πέρα από τις υλικές ανάγκες και επιθυμίες, υπάρχουν και οι αντίστοιχες πνευματικές. Είναι οι βαθύτερες απαιτήσεις της ανθρώπινης ύπαρξης, που δικαιολογούν την ανωτερότητα και τη μοναδικότητά της. Αυτές αποτελούν την ουσιαστική αιτία της δημιουργίας του πολιτισμού σε όλες τις εκφάνσεις του. Αυτές δικαιολογούν την ύπαρξη των φιλοσοφικών συστημάτων και των θρησκειών. Η ικανοποίηση των πνευματικών απαιτήσεων και αναγκών έχει ως αποτέλεσμα την πληρότητα της ανθρώπινης ύπαρξης. Επομένως, η ουσία του προβλήματος έγκειται στη σημασία που δίνουμε στο θάνατο. Εάν του δίνουμε την έννοια του τέλους, τότε προδίδουμε την ανωτερότητα του ανθρώπου. Τότε περιορίζουμε τοπικά και χρονικά την ύπαρξή του, οπότε παύουμε να διαφέρουμε από τα υπόλοιπα ζώα. Δικαιολογημένα λοιπόν διερωτάται ο ποιητής:

Τι λοιπόν, της ζωής μας το σύνορο
Θα το δείχνει ένα ορθό κυπαρίσσι;
Κι απ' ό,τι είδαμε, ακούσαμε, αγγίξαμε
Τάφου γη θα μας έχει χωρίσει;

Μήπως ό,τι θαρρούμε βασίλεμα
Γλυκοχάραμ' αυγής είναι πέρα
Κι αντί να 'ρθει μια νύχτ' αξημέρωτη
Ξημερώνει μια αβράδιαστη μέρα;

Γ. Δροσίνη, *Μήπως*

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Σάββατο 21 Ιανουαρίου 2012 θα γίνει η κοπή της πίτας της Ένωσής μας **στον Ιερό Ναό Αγίου Ελευθερίου Αχαρνών.**

Να είσθε όλοι εκεί.